

המחלקה לעבודה סוציאלית ע"ש שפיצר תכנית המוסמך

שאלות לבחינת גמר לתלמידי תואר שני בנתיב הכללי שנת תש"ף, סמסטר ב'

1. התייחסו לתחום בריאות הנפש בעזרת תשובות לשאלות הבאות:
 - א. הציגו מקרה (אמיתי או מדומיין) שבו עולה סוגיה/בעיה הקשורה בתחום בריאות הנפש.
 - ב. נתחו את המקרה לפי שלוש תיאוריות שונות – רמת הפרט, רמת המשפחה ומדיניות.
 - ג. התייחסו להתערבויות הנגזרות מכל תיאוריה בעבודתו של העובד הסוציאלי.
 - ד. התייחסו לדרך בה ניתן להעריך את הצלחת ההתערבות בכל רמה (רמת הפרט, המשפחה ומדיניות).
2. התמודדות עם מחלות כרוניות מצריכות התאמות או גיבוש דרכי התמודדות חדשות מהמתמודדים ובני משפחותיהם:
 - א. הציגו שלוש תיאוריות או מודלים העוסקים במוטיבציה והנעה לטיפול הן של החולה והן של בני משפחתו.
 - ב. הציגו את הנושא מנקודת מבט של הפרט, המשפחה, הקהילה ומדיניות.
3. בחרו בעיה מוכרת להתערבות של עובדים סוציאליים. לדוגמה: שימוש בחומרים ממכרים, אלימות נגד נשים, דיכאון וחרדה, מחלת נפש במשפחה, הגירה או התמודדות עם אבל במשפחה. עתה התייחסו לסעיפים הבאים:
 - א. נתחו את הבעיה תוך היעזרות בתיאוריה המערכתית-משפחתית. הביאו מקורות עכשוויים.
 - ב. בחרו גישה אחת לטיפול משפחתי אשר מתמודדת עם הבעיה – מבנית, בין דורית, חווייתית, נרטיבית, קוגניטיבית-התנהגותית, או דינמית – ותארו כיצד ניתן להתמודד עם הבעיה תוך היעזרות באחת מגישות אלו.
 - ג. האם המחקר העכשווי נותן ביסוס אמפירי להיעזרות בגישה זו כדי להתמודד עם הבעיה שבחרתם? התבססו על מקורות עכשוויים.
4. המחלקה לשירותים חברתיים אותה אתם מנהלים מטפלת באוכלוסייה רב גונית, אולם להערכתם, העובדים אינם רגישים דיים לרב גונית זו ולצרכים המיוחדים שזו מעוררת.
 - א. התייחסו לנושא הרבגוניות משלוש תיאוריות ודון בהשלכות של כל תיאוריה על רמת הפרט, משפחתו, רמת הקהילה.
 - ב. התייחסו לאופן בו ניתן להעריך את הצלחת הטיפול לפי רמות אלה.
 - ג. הציעו תוכנית השתלמות (התערבות בקרב העובדים) אשר תביא להתאמת דרך עבודתם לצרכיה המגוונים של האוכלוסייה.
5. תארו את המאפיינים העיקריים של שתי גישות תיאורטיות בטיפול באמנות אשר משיקות לעקרונות של עבודה סוציאלית במישור הפרטני, במישור הקבוצתי, במישור הקהילתי.
 - א. הסבירו כיצד כל גישה תיאורטית שבחרתם משתמשת ביצירה בכדי לבטא את עמדתה הבסיסית.
 - ב. התייחסו להיבטים מעשיים הקשורים לשימוש בתיאוריה – התבססו על מחקרים אמפיריים מהספרות העדכנית.
6. התייחסו לקשר בין תיאוריות ביקורתיות למקצוע העבודה הסוציאלית בעזרת השאלות הבאות:
 - א. איך משתלבות תיאוריות ביקורתיות בעבודה סוציאלית? מנו 3 עקרונות והדגימו.
 - ב. מהי תרומתן של תיאוריות ביקורתיות לעבודה הסוציאלית? תארו תרומה למחקר, למדיניות ולפרקטיקה ישירה.
 - ג. יש האומרים שלא ניתן ליישם עקרונות ביקורתיים בפרקטיקה הממסדית של ע"ס. תארו שלושה קשיים ביישום כזה ואת התנאים שיכולים לסייע ביישום.